

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Plan van Aanpak - Actualisatie Onderhoudslegger Fase 2. Overige delen beheergebied

(vervolg pilot actualisatie onderhoudslegger)

Met focus op oeververdedigingswerken

Versie 2.2 - 9 februari 2024

Team Onderhoud Watersysteem en Waterveiligheid

1	Inleiding	4
2	Juridisch- en beleidskader	5
2.1	<i>Waterwet</i>	5
2.2	<i>Waterschapswet</i>	5
2.3	<i>Vaststellingsbesluit legger watersystemen NZV</i>	5
2.4	<i>Omgevingswet</i>	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.5	<i>Waterschapsverordening</i>	5
2.6	<i>Leggerbeleid</i>	5
2.7	<i>Beleidskader oevers, taluds en oeververdedigingswerken</i>	6
3	Probleemstelling	6
4	Doelstelling	7
5	Resultaten	7
6	Projectopzet	8
6.1	<i>Werkproces</i>	8
6.1.1	<i>Uittreksel beheerregister – objecttype oeververdedigingswerken</i>	8
6.1.2	<i>Gegevensvalidatie - intern</i>	9
6.1.3	<i>Vaststelling onderhoudsplicht</i>	9
6.1.4	<i>Gegevensvalidatie extern</i>	10
6.1.5	<i>Vastlegging beheerregister</i>	11
6.1.6	<i>Opstellen onderhoudslegger</i>	11
6.1.7	<i>Vastlegging in het zaakregistratiesysteem</i>	11
6.2	<i>Fasering</i>	11
6.2.1	<i>Vorbereiding</i>	11
6.2.2	<i>Uitvoering</i>	12
6.3	<i>Activiteiten en tijdsplanning</i>	13
6.4	<i>Organisatie</i>	15
6.5	<i>Projectbeheer</i>	15
6.6	<i>Kosten</i>	15
6.7	<i>Financiering</i>	16
7	Afbakening en koppelkansen	17
8	Risico's	17

Projectnummer	785
Proces	Watersystemen en waterveiligheid
Portefeuillehouder	Bert Wieringa
Opdrachtgever	Annika Dijkhuis
Opdrachtnemer	Has Willet - Projectleider
Kernteam	- projectleider (Has Willet) - projectondersteuner (Linda Meyer) - omgevingsmanager (Nancy Nonkes) - gegevensbeheerder (Michel Kreileman) - archiefonderzoeker (Harke Tjaden)
Projectteam	- Projectleider - Onderhoud WSWV (Robin van der Kolk) - Vergunningverlening en handhaving (Jos Kleefsman) - Juridische Zaken (Daan Beltman) - I&A (Martin Lups)
Versie	2.2
Datum	9-2-2024

1 Inleiding

Waterschap Noorderzijlvest heeft rond 2500 km hoofdwatgang in beheer met het dubbele aantal kilometers aan oevers. Ongeveer een achtste hiervan (600 km) heeft één of andere vorm van oeverbescherming, waaronder beschoeiingen, damwanden, kademuren of natuurvriendelijke oevers. Een deel van de oeverbeschermingswerken (OVW) is in slechte staat, en daaraan zijn risico's verbonden.

Bij het waterschap komen regelmatig vragen, klachten of meldingen binnen over achterstallig onderhoud en/of risicovolle situaties aan beschoeiingen en kademuren. Voor de meest urgente gevallen is een casusteam in het leven geroepen waarin deze per geval worden behandeld. Dit is tijdrovend en inefficiënt, onder andere omdat voor elke casus opnieuw in archief moet worden gezocht wie onderhoudsplichtig is. Ook werkt onduidelijkheid over de onderhoudsplicht de kans op geschillen, als een OVW moet worden vervangen, in de hand.

Op grond van de Waterschapswet hoort het waterschap in een onderhoudslegger vast te leggen wie onderhoudsplichtig is voor de verschillende onderdelen van het watersysteem. Van de meeste waterstaatkundige objecten ligt de onderhoudsplicht bij NZV. Voor oeververdedigingswerken is dit lang niet altijd het geval. In de nu geldende legger zijn de OVW ook niet opgenomen. Sinds de fusies van de rechtsvoorgangers van NZV is dit niet meer juridisch vastgelegd.

Met het meerjarig onderhoudsprogramma oeververdedigingswerken (MJOP) wordt de opgave voor het waterschap met betrekking tot het onderhoud van oeververdedigingswerken in kaart gebracht en wordt daarvoor een meerjarenplanning opgesteld en uitgevoerd. De daarvoor benodigde basisinformatie is niet op orde.

Om bovengenoemde redenen is de actualisatie van het beheerregister van belang, en maakt dit onderdeel uit van het beleidsuitgangspunt "basis op orde" in het vorige en huidige bestuursprogramma.

In mei 2021 is gestart met een pilot actualisatie onderhoudslegger. Daarmee is een werkproces ontwikkeld voor de actualisatie en vastlegging van de basisgegevens van OVW. Het pilotgebied was het Damsterdiep in de gemeente Eemsdelta, en enkele zijkanalen met een totale lengte OVW van 35 km (6% van het totale areaal OVW in het beheergebied van NZV). In 2023 wordt deze pilot afgerond.

Op basis van die ervaring is dit plan van aanpak opgesteld. Doel is om in de periode 2024-2026 de onderhoudsplicht van OVW in hele beheergebied van NZV vast te stellen en het beheerregister te actualiseren. Daarmee ligt er een betrouwbare basis voor de actualisatie van de onderhoudslegger.

Een belangrijk onderdeel van het werkproces is de communicatie met aangrenzende eigenaren. In een gebiedsproces worden zij op de hoogte gesteld van de registratie van het OVW langs hun perceel in ons beheerregister, en krijgen zij gelegenheid daarover vragen te stellen en aanvullende informatie met ons te delen. Ook worden onze beleidsuitgangspunten voor toewijzing van de onderhoudsplicht van OVW toegelicht. De reacties van aanwonenden zijn een belangrijke bron van informatie voor de actualisatie van ons beheerregister.

Binnen het pilotgebied (6% van het areaal) zijn er 700 aangrenzende eigenaren van een OVW in ons hoofdwatersysteem. Geëxtrapoleerd naar ons totale areaal wordt in dit plan van aanpak het totaal aantal aangrenzende eigenaren geraamd op 12.000.

2 Juridisch- en beleidskader

2.1 Omgevingswet

Op basis van de omgevingswet is het waterschap verplicht een legger op te stellen waarin de ligging, de normatieve afmetingen en constructiegegevens van ons watersysteem en de waterkeringen in ons beheergebied is vastgelegd.

2.2 Waterschapswet

In de Waterschapswet staat dat het waterschap een onderhoudslegger moet bijhouden waarin de onderhoudsverplichtingen en -plichtigen van waterstaatswerken vastlegt. De onderhoudslegger is een register met overzichtskaart van in het verleden gemaakte afspraken over het onderhoud van waterstaatswerken. Deze afspraken staan in vergunningen, overeenkomsten, notariële akten en onderhandse afspraken.

De verplichting tot het bijhouden van een onderhoudslegger vloeit niet voort uit de omgevingswet maar uit de waterschapswet. Samen met andere waterschappen heeft Waterschap NZV gekozen voor een leggerbeleid (zie § 2.4) waarin de legger waterstaatswerken en de onderhoudslegger zijn samengevoegd.

2.3 Waterschapsverordening

Het juridische instrument van het waterschap om waterlichamen te beschermen is de waterschapsverordening die vanaf 1 januari 2024 in werking is getreden. Hierin zijn alle regelingen en bepalingen ter behoud van de functionaliteit van het watersysteem en de waterveiligheid samengebracht. Dit betreft onder andere regels voor het beheer, onderhoud en gebruik van waterstaatswerken en over wat wel en niet mag op en nabij de watergangen en keringen.

2.4 Leggerbeleid

Eén van de regelingen die in de waterschapsverordening zijn opgenomen is het leggerbeleid (vastgesteld in juni 2022). Hierin staat hoe waterstaatkundige objecten, waaronder OVW, en de onderhoudsplichten voor deze objecten, in een geodatabase moeten worden beschreven, en hoe deze gegevens moeten worden ontsloten.

2.5 Vaststellingsbesluit legger watersystemen NZV

De huidige legger van NZV is vastgesteld in 2012 en is opgesplitst in een legger zeekeringen, een legger regionale keringen en een legger watersystemen. Deze laatste bestaat uit 3 onderdelen:

1. Een beknopte beschrijving van de achtergrond en inhoud van de legger;
2. Een overzichtskaart waarop de ligging van watergangen is aangegeven en de indeling van de detailkaarten is aangegeven
3. Detailkaarten met de ligging van watergangen en profielkenmerken (bodemhoogte, bodembreedte en de taludhellingen).

De legger gaat vergezeld van een technisch beheerregister waarin de kenmerkende gegevens van de constructie en de feitelijke toestand nader zijn omschreven. In tegenstelling tot de legger kan de inhoud van het beheerregister na de vaststelling gewijzigd worden als de feitelijke situatie veranderd. Daarvoor is geen procedure nodig. Als de legger wordt gewijzigd, wordt ook het technisch beheerregister opnieuw door het Algemeen Bestuur vastgesteld.

Bij het vaststellingbesluit van de legger watersystemen door het AB van 17 oktober 2012 zijn de leggers van schouwbare voorwerpen uit 2008, waaronder de Onderhoudslegger (aanwijzing onderhoudsverplichtingen en onderhoudsplichten) ingetrokken. In tegenstelling tot het vaststellingsbesluit is het intrekkingbesluit nooit formeel bekend gemaakt. Aangezien in de vastgestelde legger watersystemen de onderhoudslegger niet is opgenomen heeft de onderhoudslegger uit 2008 nog formeel rechtskracht. Dit betekent dat we ons nog op de gegevens uit die legger kunnen baseren en dat deze stellingname juridisch stand houdt, tenzij blijkt - uit recentere vergunningen, aanwijzingen of overeenkomsten - dat deze gegevens achterhaald zijn. Aangezien delen van de onderhoudslegger nog dateren uit de tijd van onze rechtsvoorgangers (jaren '70) en veel van die gegevens niet goed zijn bijgehouden (vastlegging en opname in beheerregister) zal dat vaak het geval zijn.

Het achterhalen van bestaande afspraken is arbeidsintensief en tijdrovend. Daarnaast is herstel van de oeververdediging op een aantal locaties urgent, en kan dit niet wachten op het achterhalen van bestaande afspraken.

2.6 Beleidskader oevers, taluds en oeververdedigingswerken

Dit beleidskader voor de inrichting van oevers en vaststelling van de onderhoudsplicht van OVW is vastgesteld in september 2022. Met dit beleidskader wordt de onderhoudsplichtige voor nieuw te realiseren OVW op éénduidige manier bepaald.

Leidend criterium bij de vaststelling van de onderhoudsplicht zijn de belangen die met de aanleg van een oeververdedigingswerk zijn gediend. Dat kunnen zijn, waterstaatkundige belangen (bijvoorbeeld voldoende doorstroming in de watergang en stabiliteit van een kering), en belangen van de aangrenzende eigenaar (bijvoorbeeld bescherming van diens grond). Naar gelang de beoordeling van deze belangen kan de onderhoudsplicht voor een OVW worden toegewezen aan het waterschap, de aangrenzende eigenaar, of aan beide partijen.

Eerdere aanwijzingen van de onderhoudsplicht blijven van kracht tot het moment dat een oeververdedigingswerk moet worden vervangen en er daarvoor een nieuwe vergunning wordt aangevraagd.

Bij aanvraag van een vergunning voor de vervanging van een bestaand OVW kan het zijn dat de onderhoudsplicht, op basis van dit nieuwe beleid, wijzigt. In het gebiedsproces worden aangrenzende eigenaren hierover geïnformeerd, en in de gelegenheid gesteld eventuele bezwaren en/of probleemsituaties met ons te bespreken.

3 Probleemstelling

- Binnen de opgaven voor de implementatie van de omgevingswet is een geactualiseerde, digitale onderhoudslegger nodig. Hiermee wordt de informatie uit het beheerregister geformaliseerd.
- In de nu geldende legger zijn geen OVW opgenomen. In het beheerregister is wel een database voor oeververdedigingswerken ingericht. Deze is echter zeer onvolledig en weinig consistent en wordt om die reden niet publiek gedeeld. Intern gebruik is onder voorbehoud van bekendheid met genoemde inconsistenties.
- Informatie over de onderhoudsplicht van OVW ontbreekt in veel gevallen. Om die reden is het beheerregister – onderdeel OVW - nu niet geschikt als basis voor de onderhoudslegger.

- Er is behoefte aan een financiële meerjarenplanning voor Beheer en Onderhoud van OVW. Dat vereist – naast inzicht in de functionele staat – een geactualiseerde onderhoudslegger die zorgvuldig is opgesteld en juridisch is vastgesteld.
- Met het nieuwe beleidskader kan bij vervanging van een OVW de onderhoudsplicht wijzigen. Betrokkenen moeten hiervan op de hoogte worden gebracht zodat zij daarmee rekening kunnen houden.

4 Doelstelling

- Een geactualiseerde onderhoudslegger voor alle waterstaats- en ondersteunende werken, inclusief OVW, vanaf 2026;
- Duidelijkheid en rechtszekerheid voor aangrenzende eigenaren door het vastleggen van de onderhoudsplicht van OVW en het bieden van transparante en voor burgers toegankelijke informatie.
- Aangrenzende eigenaren zijn geïnformeerd over het nieuwe beleidskader voor de inrichting van oevers en de vaststelling van de onderhoudsplichten van OVW, en de gevolgen hiervan voor hun specifieke situatie;

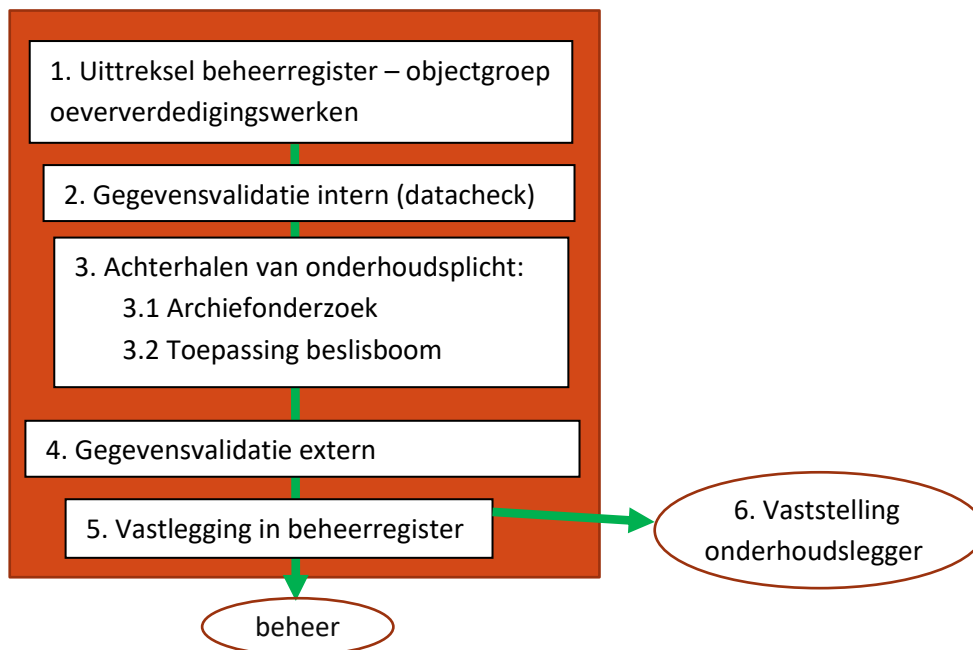
5 Resultaten

- Validatie van de informatie over bestaande OVW als vastgelegd in het beheerregister, en over de uitkomst van het beleidskader voor vaststelling van de onderhoudsplicht bij vervanging van een bestaand OVW.
- Een GIS database van OVW met daarin de uitkomst van de beslisboom voor vaststelling van de onderhoudsplicht van oeververdedigingswerken op basis van de ligging van maaipaden, (regionale) keringen, doorstroomprofielen en kadastrale percelen van aangrenzende eigenaren.
- Een geactualiseerd beheerregister van alle OVW in het primaire watersysteem van NZV, als basis voor een geactualiseerde, juridisch houdbare, onderhoudslegger.
- Inwerkingstelling van de benodigde interne processen voor het op orde houden van een voor alle belanghebbenden digitaal toegankelijk beheerregister en GIS database van OVW.

6 Projectopzet

6.1 Werkproces

Hoofdproces:

1. Met de actualisatie van de onderhoudslegger wordt voor het objecttype OVW, waarvoor beheerinformatie in het verleden niet systematisch is bijgehouden en vastgelegd, een uittreksel gemaakt van de beschikbare informatie.
2. Door middel van een interne validatiestap wordt de informatie verbeterd.
3. Een belangrijk aspect in het vervullen van de informatie is het natrekken, uit archief, van aanwijzingen van de onderhoudsplicht van de wandconstructies.
4. Door middel van een gebiedsproces wordt de informatie uit beheerregister en archief gevalideerd met informatie die bekend is bij belanghebbenden (aangrenzende eigenaren).
5. Daarna wordt de gevalideerde informatie teruggekoppeld naar het beheerregister.
6. Uit het beheerregister wordt periodiek een geactualiseerde onderhoudslegger gegenereerd en bestuurlijk vastgesteld.

Na vastlegging in het beheerregister van gevalideerde informatie over OVW is het aan de beheerder van de onderhoudslegger om de gegevens up-to-date te houden en verder te verbeteren. Het werkproces en de rollen daarbij moeten worden ingericht. Dit valt buiten de scope van dit project. Wel kan er daarvoor vanuit het projectteam input worden geleverd.

Deelprocessen:

6.1.1 Uittreksel beheerregister – objecttype oeververdedigingswerken

De beschikbare informatie over OVW in het beheerregister is afkomstig uit diverse bronnen, waaronder gedigitaliseerde informatie uit de papieren leggerbladen van de rechtsvoorgangers van NZV (jaren '70-'80); veldinventarisaties van OVW (jaren 2018-2020) en recent afgegeven vergunningen voor de aanleg van OVW.

Deze gegevens worden uit beheerregister gekopieerd naar een conceptlaag in ArcGis. Daarin kunnen vanuit het project gegevens worden gecheckt, gecorrigeerd en aangevuld.

6.1.2 Gegevensvalidatie - intern

De interne gegevensvalidatie gaat volgens de volgende stappen:

1. Correcties geometrie. Op basis van actuele gegevens over de ligging van de waterlijn (BGT) worden de geometrieën van OVW als enkelvoudige lijnelementen naar de waterlijn getransponeerd.
2. De geometrieën en karakteristieken van wandconstructies worden met behulp van fotoverificatie gecheckt en gecorrigeerd.
3. Bij twijfel/onvoldoende kwaliteit van de basisgegevens worden waar nodig veldverificaties uitgevoerd. Voor deze verificaties wordt gebruik gemaakt van eigen medewerkers en van diensten die worden ingehuurd door MJOP (conditiebeoordeling wandconstructies volgens NEN2767).
4. Informatie over de aangrenzende eigenaren wordt vanuit kadastrale gegevens als kaartlaag aan de GIS database toegevoegd.
5. Met de aldus samengestelde GIS database, inclusief gegevens over onderhoudsplicht en uitkomsten van de beslisboom (§6.1.3, stap 5), worden (deel)gebiedskaarten gemaakt ter bespreking met aangrenzende eigenaren. Ook wordt de database digitaal ter ondersteuning van het gebiedsproces toegankelijk gemaakt met behulp van de viewer ArcgisOnline.

6.1.3 Vaststelling onderhoudsplicht

Van de genoemde informatiebronnen waaruit het huidige beheerregister voor OVW is samengesteld bevatten alleen de eerste (leggerbladen jaren '70-'80) en laatste (recent verleende vergunningen) informatie over de onderhoudsplicht. Alleen voor de laatste categorie is deze informatie betrouwbaar. Dit betreft slechts een klein deel van de beschikbare database.

Voor vaststelling van de onderhoudsplicht van een groot deel van de OVW is archiefonderzoek nodig. Dit gebeurt in een aantal stappen.

1. Zoekopdracht in het zaaksysteem (JOIN) naar aanwijzingen van de onderhoudsplicht van OVW in vergunningen, ontheffingen, projectplannen en andere beschikkingen, afgegeven door het waterschap of onze rechtsvoorgangers. Registraties in het zaaksysteem zijn vastgelegd vanaf 2000 en bevatten voor een deel alleen tekstuele plaatsaanduidingen. Daarom vereist het herleiden van aanwijzingen van onderhoudsplichten uit archief naar specifieke wandconstructies in de GIS-database, de nodige tijd en aandacht.
2. Aanvullend archiefonderzoek: aangezien is gebleken dat met het doorzoeken van het zaaksysteem een beperkt deel van de gezochte aanwijzingen van de onderhoudsplicht van OVW oplevert, wordt met een verdiepend onderzoek gezocht in historische collecties (ouder dan 2000). Een deel van deze archieven is gedigitaliseerd maar veel informatie is alleen te raadplegen in fysiek archief. In het verdiepende onderzoek wordt met name gezocht naar leggerbladen en andere bronnen waarin in het verleden de onderhoudsplicht van OVW op systematische wijze is vastgelegd.
3. Objectgericht onderzoek: Gesprekken met belanghebbenden kunnen aanleiding zijn voor een aanvullend, objectgericht, archiefonderzoek naar de onderhoudsplicht van OVW.
4. Gevonden aanwijzingen worden vastgelegd in de GIS-database. Archiefstukken die niet in het zaaksysteem zitten worden daarin opgenomen zodat ernaar kan worden doorgelinkt.

5. Met behulp van aparte kaartlagen voor maaipaden, keringen, doorstroomprofielen en aangrenzende percelen wordt op semi-geautomatiseerde wijze¹, voor elk OVW de uitkomst van de beslisboom bepaald.

Als geen aanwijzing van de onderhoudsplicht is gevonden wordt in het beheerregister “onderhoudsplicht onbekend” opgenomen. In zulke gevallen wordt bij vervanging of herstel van het OVW uitgegaan van het huidige beleid om te bepalen wie onderhoudsplichtig is.

De semi-geautomatiseerde uitkomst van de beslisboom (stap 5) is van belang om aangrenzende eigenaren te informeren over de onderhoudsplicht na vervanging van een bestaand OVW. De informatie over de besliscriteria voor toewijzing van de onderhoudsplicht volgens het vigerende beleid, dienen daarnaast als basisinformatie bij de vergunningverlening.

6.1.4 Gegevensvalidatie extern

Met de gegenereerde gebiedskaarten (§6.1.2 stap 5) volgt een gebiedsproces waarin aangrenzende eigenaren worden geïnformeerd over de resultaten van de gegevensvalidatie intern (voorgaande stap). Ook worden zij geïnformeerd over het actuele beleid betreffende aanleg en onderhoud van OVW, en de consequenties van de toepassing van dat beleid op hun eigen situatie. Met aanvullende informatie van aangrenzende eigenaren kunnen onjuistheden in de database worden rechtgezet.

In het gebiedsproces zijn twee doelgroepen onderscheiden:

1. Gebiedspartners, met name gemeenten en provincies, als aangrenzende eigenaren met een groot aantal OVW langs primaire watergangen (vnl. wegen en publiek groen);
2. Private eigenaren van percelen aangrenzend aan primaire watergangen.

Voor de uitrol van het gebiedsproces met beide doelgroepen wordt het beheergebied opgedeeld in deelgebieden.

6.1.4.1 Gebiedsproces gemeente en provincie

Het gebiedsproces met gemeente/provincie start met voorbereidingsgesprekken waarin afspraken worden gemaakt over de te volgen stappen en de planning. Daarna volgen werksessies per deelgebied, waarin de gegevens over de wandconstructies grenzend aan gemeentelijk/provinciaal eigendom één op één worden getoetst aan de objectgegevens zoals die bij de gebiedspartners bekend zijn. Bij discrepanties of ontstane twijfel wordt besloten tot nader onderzoek. Ter afsluiting wordt een uittreksel uit de gecorrigeerde database als vastgelegd in het beheerregister, gedeeld met de betreffende gemeente/provincie.

6.1.4.2 Gebiedsproces particulieren

Het gebiedsproces voor particuliere eigenaren van percelen met OVW aangrenzend aan primaire watergangen verloopt volgens de volgende stappen:

1. Per deelgebied, toezenden van een informatiebrief aan alle eigenaren van aangrenzende percelen van een OVW. Daarin worden de algemene regels voor de inrichting en het onderhoud van OVW uitgelegd, en staat de specifieke situatie betreffende hun perceel op een bijgevoegde kaart beschreven. Ook wordt daarin de

¹ Door middel van GIS-tools kan voor de gehele geodatabase een eerste uitkomst van de beslisboom op basis van (geografische) inputvariabelen worden gegenereerd. Handmatige validatie is nodig voor elk van de individuele OVW.

- perceeleigenaar uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst waarin zij voor vragen of opmerkingen over de inhoud van de brief terecht kunnen, en wordt de mogelijkheid geboden om schriftelijk te reageren of contact op te nemen met het waterschap.
2. Gebiedsbijeenkomst: in inloopbijeenkomsten kunnen met behulp van kaarten van de OVW per deelgebied, vragen worden beantwoord, afwijkingen van de geboden informatie worden gemeld en aanvullende informatie (vanuit aangrenzende eigenaren) gedeeld. Zo nodig kunnen vervolgspraken worden gemaakt voor een inspecties ter plaatse of een één-op-één gesprek.
 3. Reacties op zowel de informatiebrieven (stap 1) en de gebiedsbijeenkomsten (stap 2) worden volgens het zaakstelsel geregistreerd en afgehandeld. Vragen, klachten en meldingen worden naar de desbetreffende afdelingen doorverwezen.

6.1.5 Vastlegging beheerregister

Tijdens het doorlopen van bovengenoemde stappen wordt de conceptlaag OVW uit het beheerregister gecorrigeerd en aangevuld met de verkregen informatie. Na voltooiing van dit proces wordt deze data, na een kwaliteits- en volledigheidcheck en voorzien van een akkoord door de teammanager onderhoud WSWV, teruggekoppeld naar het team geogegevensbeheer ter actualisatie van het beheerregister.

6.1.6 Opstellen onderhoudslegger

Voor de vaststelling van de onderhoudslegger wordt periodiek een uittreksel van het beheerregister ter consultatie en vaststelling toegankelijk gemaakt door middel van een Arcgisonline- kaartenset. Regels hiervoor zijn vastgelegd in het leggerbeleid. Voor het opstellen van de onderhoudslegger vanuit de geactualiseerde database in beheerregister is het team onderhoud WSWV verantwoordelijk, dat hiervoor ondersteund wordt door het team geogegevensbeheer van I&A.

6.1.7 Vastlegging in het zaakregistratiesysteem

Relevante informatie over het actualisatieproces, zoals gebiedsbijeenkomsten, informatiebrieven, reacties en afhandeling van meldingen wordt vastgelegd in het zaakregistratiesysteem. Informatie daaruit is terug te vinden door middel van een verwijzing vanuit het beheerregister, of door middel van een zoekopdracht op basis van de kadastrale perceelcode.

6.2 Fasering

De projectuitvoering bestaat uit twee fasen, een voorbereidingsfase van zes maanden en een uitvoeringsfase van 24 maanden.

6.2.1 Voorbereiding

In deze fase wordt de pilot vertaald naar een werkproces en bijbehorend instrumentarium waarmee de uitvoeringsfase wordt ondersteund en worden de interne en externe middelen en randvoorwaarden daarvoor zeker gesteld.

6.2.1.1 Inrichting en actualisatie beheerregister – objectgroep OVW

De structuur van het beheerregister wordt door I&A, in overleg met team Onderhoud WSWV en het projectteam actualisatie onderhoudslegger, ingericht conform de DAMO standaard voor nationale (en internationale) data uitwisseling voor watersystemen.

De gegevens uit het beheerregister worden in het actualisatieproces per deelgebied uitgewisseld tussen I&A en de gegevensbeheerder van het project. Dit proces moet in de

voorbereidingsfase vorm krijgen en worden uitgetest met de gegevens uit de pilot (gemeente Eemsdelta).

Vanaf het moment van teruglevering van de geactualiseerde data valt het beheer van deze gegevens onder verantwoordelijkheid van het team onderhoud WSWV. Implementatie van procesafspraken daarover tussen het team geogegevensbeheer van I&A en het team Vergunningverlening en Handhaving, zijn voorwaarde voor het behoud van een geactualiseerde database.

6.2.1.2 Werkproces

Op basis van een serviceovereenkomst met I&A wordt het werkproces dat in de pilotfase voor het gebiedsproces is ontwikkeld, geoptimaliseerd en ondersteund. Dit betreft met name het vanuit de GIS database, genereren van detailkaarten, informatiebrieven en zaakdossiers².

6.2.1.3 Inrichting projectorganisatie

Het projectteam dat in de pilotfase binnen het team Plannen en Projecten opereerde, zal in de uitvoeringsfase worden ondergebracht bij het team Onderhoud WSWV. In de voorbereidingsfase worden de financieel-administratieve en personele verantwoordelijkheden overgedragen.

6.2.1.4 Afronding gebiedsproces gemeente Eemsdelta

Tijdens de voorbereidingsfase worden de gebiedsprocessen die in de pilotfase in de gemeente Eemsdelta en de 2e Schil Electraboezem zijn opgestart, voortgezet.

6.2.2 Uitvoering

In de uitvoeringsfase wordt het werkproces als beschreven in §6.1 per deelgebied doorlopen. Maandelijks wordt het gebiedsproces in een nieuw deelgebied opgestart. Per deelgebied neemt het gehele gebiedsproces ongeveer drie maanden in beslag, zodat steeds in drie deelgebieden tegelijk wordt gewerkt. Zodoende wordt een dynamiek gegenereerd die het mogelijk maakt om tot op perceelniveau met eigenaren te interacteren, en daarbij wel de voortgang in het proces te houden.

De grootte van de deelgebieden wordt zo gekozen dat per inloopbijeenkomst gemiddeld 100 aangrenzende eigenaren zullen deelnemen (1 inloopbijeenkomst per deelgebied). Bij een geschat totaal aangrenzende percelen van 10.000 en 20% deelname aan inloopbijeenkomsten (2000), wordt het aantal deelgebieden voorlopig gesteld op 20. Deze aantallen kunnen in de loop van het gebiedsproces worden aangepast. Een voorlopige indeling in deelgebieden ziet er als volgt uit:

Gemeente	Deelgebieden (totaal=20)					
Eemsdelta	ED6	ED7	overige deelgebieden afgerond in de pilot			
Hogeland	HL1	HL2	HL3	HL4	HL5	HL6
Groningen	GR1	GR2	GR3	GR4	GR5	
Westerkwartier	WK1	WK2	WK3	WK4	WK5	
Drentse gemeenten	Dr1	Dr2				

² Het werkproces dat hiervoor moet worden ingericht heeft overeenkomsten met die welke wordt ontwikkeld voor de schouwbrief, maar kan daarmee niet één op één meeliften.

6.3 Activiteiten en tijdsplanning

In onderstaande tabel is een detaillering van de activiteiten en een tijdsplanning opgenomen.

	2024												2025												2026					
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun
Voorbereidingsfase																														
1 Voorbereiden werkmethodiek fase 2	NZV	NZV																												
Test werkmethodiek:																														
2 Vastlegging beheerregister (data pilotgebied)	Pilot	Pilot																												
3 dBase percelen AE		ED6	ED7																											
4 Deelgebiedbijeenkoms gemeente			ED6	ED7																										
5 Deelgebiedbijeenkoms gemeente nazorg			ED6	ED7																										
6 Informatiebrieven				ED6	ED7																									
7 informatiebrieven, reacties				ED6	ED7																									
8 Gebiedsbijeenkoms+voorb.					ED6	ED7																								
9 Gebiedsbijeenkoms nazorg					ED6	ED7																								
10 projectbeheer	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV																							
Uitvoeringsfase																														
11 GIS dbase+check inventarisatie								HL1	HL2	HL3	HL4	HL5	HL6	GR1	GR2	GR3	GR4	GR5		WK1	WK2	WK3	WK4	WK5	Dr1	Dr2				
12 GIS database - beslisboom								HL1	HL2	HL3	HL4	HL5	HL6	GR1	GR2	GR3	GR4	GR5		WK1	WK2	WK3	WK4	WK5	Dr1	Dr2				
13 archiefonderzoek	ED	ED	HL	HL	HL	HL	HL		GR	GR	GR	GR	GR	GR	WK	WK	WK	WK	WK		Dr	Dr								
14 gebiedskaart (pdf)								HL1	HL2	HL3	HL4	HL5	HL6	GR1	GR2	GR3	GR4	GR5		WK1	WK2	WK3	WK4	WK5	Dr1	Dr2				
15 dBase percelen AE									HL1	HL2	HL3	HL4	HL5	HL6	GR1	GR2	GR3	GR4	GR5		WK1	WK2	WK3	WK4	WK5	Dr1	Dr2			
16 Deelgebiedbijeenkoms gemeente									HL1	HL2	HL3	HL4	HL5	HL6	GR1	GR2	GR3	GR4	GR5		WK1	WK2	WK3	WK4	WK5	Dr1	Dr2			
17 Deelgebiedbijeenkoms gemeente nazorg									HL1	HL2	HL3	HL4	HL5	HL6	GR1	GR2	GR3	GR4	GR5		WK1	WK2	WK3	WK4	WK5	Dr1	Dr2			
18 Informatiebrieven										HL1	HL2	HL3	HL4	HL5	HL6	GR1	GR2	GR3	GR4	GR5		WK1	WK2	WK3	WK4	WK5	Dr1	Dr2		
19 informatiebrieven, reacties										HL1	HL2	HL3	HL4	HL5	HL6	GR1	GR2	GR3	GR4	GR5		WK1	WK2	WK3	WK4	WK5	Dr1	Dr2		
20 Gebiedsbijeenkoms+voorb.										HL1	HL2	HL3	HL4	HL5	HL6	GR1	GR2	GR3	GR4	GR5		WK1	WK2	WK3	WK4	WK5	Dr1	Dr2		
21 Gebiedsbijeenkoms nazorg										HL1	HL2	HL3	HL4	HL5	HL6	GR1	GR2	GR3	GR4	GR5		WK1	WK2	WK3	WK4	WK5	Dr1	Dr2		
22 Vastlegging beheerregister							ED	ED							HL	HL				GR	GR					WK	WK	Dr	Dr	
23 Actualisatie Ohlegger									ED								HL					GR						WK		Dr
24 Projectbeheer							NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV	NZV

6.4 Organisatie

De rol van ambtelijk opdrachtgever voor de actualisatie van de onderhoudslegger is de teammanager Onderhoud WSWV-Noord. Tijdens de voorbereidingsfase (2024Q1-Q2) zal de budgetverantwoordelijkheid voor dit uitvoeringsprogramma worden overgeheveld van P&P naar Onderhoud WSWV.

Voor de uitvoering van dit plan van aanpak is de vorming van een projectteam voorzien van 5 medewerkers, voor een periode van 2,5 jaar.

- Projectleider (0,45 fte)
- projectondersteuner (0,5 fte)
- omgevingsmanager (0,25 fte)
- gegevensbeheerder (1 fte)
- archiefonderzoeker (0,7 fte)

Voor de juiste afstemming tussen het projectteam en de rest van de organisatie vindt periodiek projectoverleg plaats. Gedurende de looptijd van het project is er regulier overleg tussen het projectteam (kernteam) en betrokken afdelingen in het waterschap:

- Onderhoud WSWV
- I&A (geogegevensbeheer, DIV, frontoffice, communicatie)
- Vergunningverlening en handhaving
- P&P team meerjaren onderhoud oevers en baggeren
- Juridische zaken

Projectleider en opdrachtgever hebben maandelijks overleg over stand van zaken zoals planning, kosten en risico's. Informeren van bestuur en portefeuillehouders verloopt tevens gezamenlijk met intern opdrachtgever.

6.5 Projectbeheer

De uitvoering van het project start met een project startup waarin de volgende zaken nader worden uitgewerkt:

- Werkproces
- Taakverdeling, rollen en sturing
- Risicomatrix en -management
- Communicatieplan
- Evaluaties

6.6 Kosten

De kosten voor de realisatie van het project bedragen 969 duizend euro, als geraamd in onderstaande tabel:

	voorbereidingsfase 2024Q1-Q2			uitvoeringsfase 2024Q3-2026Q2			totale kosten
	uren	kosten/	kosten	Fte.	Uren	kosten	
Projectleider	200	€ 107	€ 21.400	0,45	1458	€ 156.006	€ 177.406
Projectondersteuner	200	€ 71	€ 14.200	0,5	1620	€ 115.020	€ 129.220
Omgevingsmanager	160	€ 107	€ 17.120	0,25	810	€ 86.670	€ 103.790
Gegevensbeheerder	320	€ 107	€ 34.240	1	3240	€ 346.680	€ 380.920
Archiefonderzoeker *)	80	€ 71	€ 5.680	0,7	2268	€ 161.028	€ 166.708
Overige kosten			€ 1.000			€ 10.000	€ 11.000
totaal	960		€ 93.640	2,9	9396	€ 875.404	€ 969.044

De meerjarenbegroting minus de kostenraming voor het project is als volgt:

	2024	2025	2026	24-'26
Meerjarenraming	€ 305.811	€ 438.202	€ 219.351	€ 963.364
Meerjarenbegroting Actualisatie legger (VG2316)	€ 305.000	€ 318.000		€ 623.000
Begroot - geraamd	€ -811	€ -120.202	€ -219.351	€ -340.364

Voor ondersteuning en periodiek overleg is een inzet voorzien van medewerkers van verschillende afdelingen als weergegeven in onderstaande tabel:

	2024	2025	2026	totaal uren
I&A:				
<i>DIV</i>	60	60	30	150
<i>Frontoffice</i>	40	60	20	120
<i>Geogegevensbeheer</i>	20	15	5	40
<i>Communicatie</i>	10	10		20
V&H	24	24	12	60
P&P/MJOP	24	24	12	60
JZ	24	24	12	60
Onderhoud WSWV	48	48	24	120
totaal	250	265	115	630

6.7 Financiering

Voor de actualisatie van de onderhoudslegger (project VG2316) is bij de vaststelling van het jaarplan '24 een begrotingsregel opgenomen met een bedrag van 305k voor 2024 en 318k voor 2025. Op basis van de huidige raming is er in 2025 en tekort op het beschikbare krediet van 120k en in 2026 van 219k. De belangrijkste redenen voor deze hogere ramingen zijn:

- Een grotere inzet is nodig voor geogegevensbeheer dan eerder voorzien (1 i.p.v. 0,5 fte). Die is het gevolg van de extra inzet die nodig is om vragen en reacties n.a.v. onze gegevens over de conditie en onderhoudsplicht van OVW af te handelen.
- De noodzaak om voor het archiefonderzoek een extra inhuur van 0,7 fte op te nemen in de begroting die niet was voorzien. Eerder werd uitgegaan van de mogelijkheid deze functie ingevuld te krijgen vanuit I&A.

Voor 2025 en 2026 zal er in overleg met opdrachtgever extra krediet aangevraagd worden bij jaarplan 2025 en 2026 om zo de overschrijding op te kunnen vangen. .

7 Afbakening en koppelkansen

Dit plan van aanpak beoogt de actualisatie van de onderhoudslegger met focus op OVW. Voor die categorie assets is er namelijk nu geen betrouwbaar beheerregister. Voor andere assets en beheerobjecten geldt dat in mindere mate.

Voor veel OVW is de huidige onderhoudsplicht onbekend en moet worden nagezocht in archief. Ook daarin is de onderhoudsplicht vaak niet te achterhalen.

Onze bevindingen uit data-analyse en archiefonderzoek worden in het gebiedsproces met aangrenzende eigenaren besproken. Daarbij worden ook de uitkomsten van het nu geldende beleid v.w.b. de onderhoudsplicht van OVW gedeeld. Voorwaarde voor een effectief participatieproces is dat reacties van percee-eigenaren op de juiste wijze worden behandeld. Afhankelijk van het type vragen kunnen deze worden afgehandeld door het projectteam, of zijn hiervoor bijdragen nodig vanuit verschillende afdelingen van het waterschap.

Binnen de projecttermijn is 100% betrouwbaarheid van de gegevens geen realistisch streven. Uitgangspunt is een betrouwbaarheid van 95% van de gegevens in beheerregister na afronding van het actualisatieproces. In de loop van het project worden geactualiseerde gegevens per deelgebied overgedragen en ingevoerd in het beheerregister. Evenals voor andere objecttypen (duikers, stuwen, dammen etc.) vergt het up-to-date houden en verder verbeteren van het beheerregister permanent inspanning van de gegevensbeheerder.

Het gebiedsproces biedt onder meer gelegenheid om de gezamenlijke opgaven betreffende onderhoud/vervanging van OVW in beeld te brengen en tot afstemming te komen over planning en uitvoering. Dit kan als koppelkans in dit project worden opgepakt door het projectteam belast met het onderhoud van OVW, maar valt buiten de scope van dit project.

Een tweede koppelkans betreft de mogelijkheid om het gebiedsproces in specifieke deelgebieden aan te wenden voor de communicatie rond handhaving, c.q. legalisering van niet vergunde objecten.

8 Risico's

De risico's zijn uitgewerkt in onderstaande risicomatrix. Deze wordt regelmatig bijgewerkt aan de hand van een RI&E en bij het optreden of voorzien van nieuwe risico's.

ongewenste gebeurtenis		risico	relevantie 1-5	beheersmaatregel
1	<i>Onvoldoende financiering; onvoldoende draagkracht vanuit het bestuur voor de benodigde (extra) investering</i>	Project kan niet met de volle bemensing worden voortgezet en afgerond in boekjaren 2025-2026	5	- Draagvlak verwerven bij het bestuur - In overleg met de OG en PoHo zo nodig aanpassen van de projectdoelen en middelen - Aanvullend budget zoeken voor JP2024
2	<i>Vertraging door onvoldoende capaciteit voor samenwerking vanuit gemeenten</i>	Project loopt vertraging op	4	- Accelereren van de gebiedsprocessen in de tweede helft van de uitvoeringstermijn waardoor deel van de achterstand kan worden ingelopen

				-Aanpassing in de tijdsplanning
3	<i>Slechte kwaliteit van de basisgegevens (beheerregister) waardoor de verwerking in GIS database wordt bemoeilijkt/vertraagd</i>	Door de slechte kwaliteit van de basisgegevens wordt een minimum standaard om het gebiedsproces mee in te gaan moeilijk gehaald	4	Indien nodig uitvoeren van veldinventarisaties op basis van een strippenkaartprocedure, in samenwerking met MJOP
4	<i>Door de versnelde werkwijze is de kwaliteit van de informatie over OVW van zodanig slechte kwaliteit dat daarover in het gebiedsproces veel negatieve reacties komen</i>	Er ontstaat een negatieve sfeer rond het project waardoor het werk wordt bemoeilijkt en de voortgang vertraagd	3	- in de communicatie rond het project en het gebiedsproces wordt hieraan expliciet aandacht besteed - monitoren van de reacties (aantal, aard), en zo nodig bijsturen op kwaliteit/tijdsinzet in de voorbereiding
5	<i>Onvoldoende ondersteuning vanuit I&A en andere teams voor de implementatie van de werkprocessen</i>	De uitvoering van het project loopt vertraging op door inefficiënte werkprocessen en onvoldoende	3	-overleg met I&A en de OG om de juiste balans te vinden in efficiëntie van werkprocessen tegenover de kosten van automatisering - pas op de plaats totdat in goed overleg een geschikt instrumentarium ter ondersteuning van het gebiedsproces beschikbaar is
6	<i>Rollen en verantwoordelijkheden voor het beheer van de database van OVW worden niet tijdig en afdoende belegd</i>	<i>De actualisatie van het beheerregister loopt stagneert waardoor de projectvoortgang wordt verhinderd en de kosten verder oplopen.</i>	3	Tijdig in overleg met het focusteam de rollen t.a.v. het beheer van het beheerregister voor OVW bespreken en waar mogelijk ondersteunen van het projectteam.
7	<i>geen beschikbaarheid menskracht intern/extern</i>	Planning loopt uit	2	-Probleem aankaarten bij betreffende teammanagers - Afstemming met HR/inkoop